

7. Ганначенко С.Л. Світовий ринок агропродовольства на сучасному етапі розвитку: перспективи для України / С.Л.Ганначенко // Економіка і прогнозування. – 2010. – №1. – С. 142-153.
8. Діброва А.Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва: теорія, методологія, практика / А.Д. Діброва. – К.: Формат, 2008. – 488 с.
9. Кудряшова И.А. Современные аспекты международной торговли на рынке продовольственных товаров / И.А. Кудряшова, В.В. Копеин // Техника и технология пищевых производств. – 2014. – №3. – С. 176-182.
10. Латинін М.А. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання / М.А. Латинін. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2006. – 320 с.
11. Майстро С.В. Національний аграрний ринок в умовах глобалізації: механізм державного регулювання: моногр. / С.В. Майстро. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 240 с.
12. Михайлушкин П.В. Опыт зарубежных стран в государственной поддержке и регулировании АПК / П.В. Михайлушкин, А.А. Баранников // Научный журнал КубГАУ. – 2013. – №93. – С. 24-32.
13. Могильний О.М. Регулювання аграрної сфери / О.М. Могильний. – Ужгород: ІВА, 2005. – 400 с.
14. Пугачов М.І. Інтеграційні альтернативи для АПК України в умовах світової економічної кризи / М.І. Пугачов, А.О.Мельник // Економіка АПК. – 2014. – № 4. – С. 28-32.
15. Чунной Ли. Опыт зарубежных стран государственного регулирования аграрного сектора национального хозяйства / Ли Чунной // БізнесІнформ. – 2011. – №8. – С. 20-23.

Стаття надійшла до редакції 22.10.2015 р.

*

УДК 338.242:664.1

*М.С. ДАНИЛИШИН, аспірант**
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Державне регулювання ринку цукру в Україні та зарубіжний досвід

Постановка проблеми. На нинішній час першочерговим завданням сучасної економіки є досягнення оптимального співвідношення між державним впливом регулювання та вільними ринковими відносинами. При цьому слід виходити з того, що в умовах ринкової економіки даний баланс також може зазнавати серйозних змін. Тому найважливішим аспектом забезпечення ефективного функціонування цукрової галузі в Україні є вдосконалення системи державного регулювання ринку цукру. Одним із можливих напрямів розв'язання цих завдань має бути використання зарубіжного досвіду, зокрема країн ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження загально-теоретичних та практичних аспектів даної проблеми зробили українські вчені, зокрема: О.С. Заєць [1], М.Ю. Коденська [2], П.Т. Са-

блук [3], О.М. Шпичак [4] й інші. Є підстави вважати, що посилення ролі держави в регулюванні ринку цукру, підтримка національних виробників і використання світового досвіду регульованого ринку сприятиме підвищенню продуктивності цукробурякового виробництва в сучасних реаліях. Однак будь-яка теорія потребує подальшого дослідження з метою вдосконалення механізму державного регулювання вітчизняного ринку цукру з погляду адаптації до нового економічного середовища та практичного розв'язання конкретних проблем у галузі.

Мета статті – дослідження державного регулювання ринку цукру й розробка пропозицій щодо вдосконалення механізму його регулювання в Україні на основі використання зарубіжного досвіду.

Виклад основних результатів дослідження. На початку 90-х років ХХ ст. в Україні відбулися ринкові трансформації, що включали лібералізацію ринкової економіки, послаблення впливу держави на взаємовідносини між гравцями на ринку та змен-

* Науковий керівник – В.П. Саблук, кандидат економічних наук.

© М.С. Данилишин, 2015

шення державної фінансової підтримки. Вплив цих процесів негативно позначився на цукробуряковій галузі, що призвело до скорочення площ посівів цукрових буряків, зниження виробництва цукру, зменшення експортних поставок, дисбалансу між попитом і пропозицією на цукор і цукровмісні продукти й зумовило значні коливання цін на них та руйнування інфраструктури галузі.

Перехід до ринкової економіки показав, що механізм саморегулювання ринку спричинив зниження ефективності підприємств агропромислового комплексу. Як підтверджує досвід роботи цукробурякової галузі, а також наукові розробки, разом із ринковими важелями економіки мають бути задіяні й важелі державного регулювання для підвищення ефективності галузі та успішного функціонування підприємства.

Для подолання кризових явищ із метою призупинення спаду виробництва цукру й створення регульованого ринку 17 червня 1999 року Верховною Радою України було прийнято Закон України 758-XIV "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру", яким передбачено: державне регулювання обсягів вирощування цукрових буряків; призначення уповноважених органів, які мають здійснювати регулювання виробництва і реалізації цукру, закупівлю його для задоволення державних потреб; квотування; встановлення мінімальних цін на цукор та цукрові буряки; попереднє фінансування витрат виробників цукру та цукрових буряків; ліцензування оптової торгівлі цукром на вітчизняному ринку та реалізація його за межі України [5].

Однак на нинішній час низка положень вказаного Закону не виконуються, зокрема, здійснення пільгового державного кредитування виробників цукру й цукрових буряків, створення державного органу з регулювання ринку цукру.

Найпроблемнішими питаннями цукрової галузі, які потребують нині законодавчого врегулювання, є питання захисту внутрішнього ринку цукру та національного товаровиробника, реалізація цукру, виробленого понад квоту «А», збереження й удосконалення механізму квотування виробництва та

поставки цукру на внутрішній ринок (квота «А»).

Головними інструментами регулювання ринку цукру в Україні є квоти «А» на виробництво цукру, мінімальні ціни реалізації цукрових буряків, для виробництва цукру квоти «А» мінімальні ціни на цукор, встановлення тарифної квоти на імпортування цукру-сирцю з тростини та ввізне мито на імпортування цукру й цукровмісних продуктів. Аналізуючи державне регулювання ринку цукру в Україні можна стверджувати, що воно подібне за інструментами впливу до країн ЄС, які використовують квоти для уникнення ситуації перевиробництва цукру. В Україні періодично загальне виробництво цукру перевищує внутрішню потребу та створюється значний його надлишок. Саме тому, в нинішній ситуації, квотування виробництва цукру як метод державного регулювання є актуальним. Квота – це інструмент, який використовує переважна більшість країн, що виробляють буряковий цукор, у тому числі всі країни Європи.

Введення механізму квотування об'єктивно зумовлено перевиробництвом, так само як і дефіцитом цукру. Встановлення квот на виробництво і поставки цукру на внутрішній ринок сприяє збалансуванню попиту та пропозиції. Квотування виробництва цукру як стимулюючий механізм забезпечує дієвість контролю з боку центральних і регіональних органів за виконання зобов'язань цукрових заводів та бурякосійних господарств.

У світі існують квоти „А”, „В” і „С”. Квота „А” – це обсяг поставки цукру, необхідний для внутрішнього споживання країни, квота „В” – це обсяг цукру, який реалізується на світовому ринку за міжнародними договорами і є резервом для поповнення квоти „А”, а квота „С” – це обсяг цукру, що реалізується товаровиробниками на зовнішньому ринку за вільними цінами.

Звичайно, квота певною мірою обмежує діяльність господарських суб'єктів цукробурякового виробництва. Але таке обмеження забезпечує водночас стабільність та ефективність функціонування бурякосійних господарств і цукрових заводів, легалізує й дисциплінує поведінку гравців на ринку цук-

ру і в кінцевому підсумку – задоволення потреб споживачів. Іншими словами, це інструмент гарантії продовольчої безпеки та безбиткового національного виробництва.

При визначенні загальної квоти необхідно враховувати:

місткість внутрішнього ринку цукру;

виробничі потужності цукрових заводів і рівень їх використання;

ринкову ціну на цукор, інтервенційну ціну на цукор, ринкову і гарантовану ціни на цукрові буряки;

рівень платоспроможності населення;

споживання цукру (загальне й промислове).

Використання квот потребує врахування специфіки країни. Якщо, наприклад, в Україні виробляється цукру понад обсяг для внутрішнього ринку, то квота застосовується для запобігання перенасиченості цукром внутрішнього ринку і недопущення зниження цін на нього нижче витрат на його виробництво.

Держава при визначенні квоти “А” враховує такі показники:

науково обґрунтовані норми споживання цукру;

очікувані залишки цукру станом на 1 вересня поточного року;

обсяги цукру, що можуть бути реалізовані протягом одного року з урахуванням попиту внутрішнього ринку;

роздрібна ціна на цукор;

обсяги виробництва цукру в середньому за останні 5 років;

обсяги імпортування цукру та цукровмісних продуктів, цукрозамінників і підсолоджувачів;

рівень попиту на цукор.

На виконання положень ЗУ "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру" відповідними постановами Кабінету Міністрів України щорічно встановлюються граничні розміри квоти поставки цукру на внутрішній ринок (табл.).

Встановлення обсягу виробництва цукру квоти “А”, тис. т

Маркетинговий рік	Назва та реквізити регулюючого підзаконного акта (постанови Кабінету Міністрів України)	Розмір квоти “А”
2002/2003	Деякі питання державного регулювання виробництва і реалізації цукру від 15 лютого 2002 р., № 142	1800
2003/2004	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру від 25 грудня 2002 р., № 1977	1800
2004/2005	Деякі питання державного регулювання виробництва і реалізації цукру від 4 лютого 2004 р. №117	1800
2005/2006	Про встановлення граничного розміру квоти та мінімальної ціни на виробництво і реалізацію цукру у період з 1 вересня 2005 р. до 1 вересня 2006 р. від 13 квітня 2005 р. № 289	1790
2006/2007	Про заходи щодо державного регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 20 лютого 2006 р. № 171	1840
2007/2008	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 7 березня 2007 р. № 404	2040
2008/2009	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 23 січня 2008 р. N 20	1985
2009/2010	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 4 лютого 2009 р. N 63	1984
2010/2011	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 3 лютого 2010 р. N 96	1892
2011/2012	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 2 березня 2011 р. № 179	1860
2012/2013	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 11 квітня 2012 р. № 290	1833
2013/2014	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 3 квітня 2013 р. № 223	1826
2014/2015	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 11 грудня 2013 р. № 912	1811
2015/2016	Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків від 8 квітня 2015 р. № 189	1720

Джерело: Побудовано автором за даними НАЦУ «Укрцукор».

Установлення квоти «А» на виробництво й поставки цукру на внутрішній ринок

сприяє також збалансуванню попиту та пропозиції. Квота дає можливість державі моні-

торити ринок, забезпечувати гарантовану якість цього продукту. Також за допомогою квоти виробники цукру мають певні гарантії зайняти відповідну нішу на внутрішньому ринку. Ефективність цього механізму підтверджує світова практика: в більшості країн, які виробляють цукор, внутрішній ринок обмежений квотою, незважаючи на суперечливий характер такого заходу.

Квота поставки цукру на внутрішній ринок (квота „А”) – максимальна кількість цукру для поставки на внутрішній ринок з 1 вересня поточного року до 1 вересня наступного року для задоволення внутрішніх потреб. До змін закону в листопаді 2006 року, крім квоти „А”, була зазначена квота „В”, обсяги якої були призначені для поставки за межі України відповідно до міжнародних договорів, та квота „С”, яка призначалася для виробників цукру, що вироблений понад квоту „А” та „В” і призначений для реалізації за межами України. У процесі вступу України до Світової організації торгівлі, на вимогу учасників цієї організації, положення про встановлення квот "В" і "С" були скасовані внесеними змінами до цього Закону [6].

Відповідно до вимог ЗУ щорічно державою затверджуються також мінімальні ціни на цукрові буряки, які поставляються для виробництва цукру квоти «А», та на цукор квоти «А»:

мінімальна ціна на цукор – нижня межа ціни при укладенні угод купівлі-продажу на внутрішньому ринку України в обсягах квоти „А”;

мінімальна ціна на цукрові буряки – нижня межа ціни при укладенні угод купівлі-продажу цукрових буряків для виробництва цукру в межах квоти „А”.

Так, постановою Кабінету Міністрів України “Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків” від 11 грудня 2013 р. № 912 було затверджено мінімальні ціни на цукрові буряки у розмірі 343,55 грн за тону (без урахування податку на додану вартість) та на цукор із цукрових буряків – у розмірі 4722,68 грн за тону на період з 1 вересня 2014 року до 1 вересня 2015 року.

Мінімальні ціни на цукор і цукрові буряки повинні встановлюватися на рівні, що

забезпечує прибутковість виробництва відповідних видів продукції.

Недосконалість механізму державного регулювання внутрішнього ринку, неконтрольованість функціонування ринку цукру, відсутність повного обліку операцій із його реалізації, неконтрольоване (понад встановлену квоту) надходження цукру на внутрішній ринок часто призводять до різкої зміни кон’юнктури ринку, до перенасичення внутрішнього ринку та демпінгових процесів, зниження оптово-відпускних цін на цукор до рівня, який не покриває витрат на його виробництво.

У найбільших і найрозвинутіших країнах-виробників цукру регулювання ринку здійснюється економічними методами. Ці функції можуть виконувати як держава, так і недержавні організації.

На нашу думку, для України, яка є на шляху реформування цукробурякової галузі та зближення з Європейським Союзом, досвід функціонування ринку цукру в ЄС необхідно вивчати й запроваджувати у національну стратегію розвитку цукробурякової галузі та розробку моделі регулювання ринку цукру в Україні.

Європейський Союз поряд із Бразилією й Індією є найбільшим виробником цукру. Щорічне виробництво його в ЄС-27 коливається в межах 13-15 млн т [7].

Найбільшими виробниками цукру в ЄС є Франція, Німеччина Великобританія та Польща: на їхню частку припадає, приблизно, половина обсягів виробленої продукції [8].

Відкриття ринку цукру ЄС завжди було актуальним питанням для експортерів тростинного цукру. У середині 2001 року Бразилія як лідер «Тройського цукрового союзу» звернулася до СОТ за фактом порушення ЄС «Уругвайського договору про вільну конкуренцію» [9]. У 2005 році після підтвердження Світової організації торгівлі про порушення Європейським Союзом міжнародних торгових норм, Рада Міністрів ЄС прийняла рішення про реформування ринку цукру Євросоюзу. Пакет законопроектів був офіційно прийнятий Радою Міністрів 20 лютого 2006 року.

Вплив реформи відображається на країнах-виробниках цукру Євросоюзу по-

різному – залежно від їх можливостей у виробництві продукції та політико-економічних переваг. Країни з особливими перевагами, такі як Австрія, Бельгія, Франція, Німеччина, Нідерланди, Польща, Швеція й Великобританія, відчули вплив реформи найменше, тоді як цукрова галузь менш розвинутих країн, таких як Литва, Латвія та інші, вже не існує [10].

В Європейському Союзі після проведення реформ продовжували діяти низькі ціни для країн, які завозять цукор в ЄС на пільгових умовах. ЄС також розробляє заходи допомоги найменш розвинутих країнам, з яких цукор імпортуватимуть відповідно до плану «Все, крім зброї» і купуватимуть за цінами не нижче, ніж гарантована ціна для країн Африки, Карибського басейну й Тихоокеанського регіону та Індії [11].

Основна мета реструктуризації – стимулювання найнеефективніших виробників залишити цукровий сектор в обмін на грошову компенсацію, що виплачується як переробникам буряків, так і виробникам цукру. Цей пункт є стимулом для неконкурентоспроможних виробників цукру згорнути його виробництво. Це вже відбувається, оскільки деякі цукрові компанії й навіть країни, які вирощують цукрові буряки, відмовилися від виробництва цукру [12]. П'ять країн, а саме — Болгарія, Ірландія, Латвія, Португалія та Словенія повністю відмовилися від вирощування цукрових буряків, у Фінляндії, Греції, Італії, Литві, Чехії й Словаччині посіви площі під цукровими буряками скоротилися на більше, ніж 50%.

Європейський Союз у ході проведення реформ у цукровій галузі прийняв рішення щодо закриття цукрових заводів у країнах ЄС із менш сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами, і навпаки, будівництва нових та збільшення потужності існуючих заводів у зонах бурякосіяння з кращими показниками для вирощування цукрових буряків. Реформування ринку цукру ЄС, який функціонував протягом 40 років, спрямоване на підвищення ефективності підприємств цукрової галузі, збільшення потужностей заводів, зниження собівартості виробництва й збереження довкілля.

Лібералізація світової торгівлі вимагала значного зниження державного впливу на ринок, а саме цукровий ринок. ЄС почав реформування останнього зі зниження цін на цукор, добровільної реструктуризації цукрових заводів, введення прямих і додаткових платежів виробникам цукрових буряків, стимулювання приватного зберігання цукру [13].

Основними факторами реформування цукрової галузі Євросоюзу є:

- зниження ціни на цукор та цукрові буряки;
- створення фонду реконструкції цукрової галузі, який формується на основі внесків виробників цукру, що мають квоту;

- розробка і запровадження схеми добровільної реструктуризації цукрових заводів: підтримка цукрових виробників, які вирішили припинити виробництво;

- виплата додаткових платежів виробникам цукрових буряків: виробники цукрових буряків одержують принаймні 10% реструктуризаційної підтримки виробникам цукру;

- стимулювання приватного зберігання цукру: введення приватної системи збереження запасів цукру та заміни інтервенційних цін рекомендаційними (механізм інтервенцій буде скасовано після чотирирічного періоду поступової відміни) [14].

Усі ці дії сприяли підвищенню конкурентоспроможності найбільших країн-виробників (Німеччина, Франція, Велика Британія) і переміщенню виробничих потужностей до найсприятливіших регіонів виробництва цукру. З часу реформування галузі знизилася виробництво цукру в країнах Північної та Південної Європи, а деякі країни взагалі припинили його виробляти.

Під час реформування ринку цукру в ЄС відбулося скорочення виробництва цукру й закриття цукрових заводів і в Польщі. Головними заходами у реформуванні галузі було:

- скорочення кількості цукрових заводів;
- інвестиції у збільшення потужностей, зберігання, ефективне використання енергії та якості;

- підвищення продуктивності праці й збільшення інвестицій у розвиток людського капіталу;

- підвищення врожайності цукрових буряків [15].

Саме досвід Франції у збалансованому розвитку та регулюванні ринку цукру може бути дуже важливим у процесі реформування цукробурякової галузі України. Адже Франція має подібний до України за розмірами цукробуряковий комплекс і кліматичні умови, тому вивчення французького досвіду регулювання ринку цукру має велике значення для українського виробництва.

Франція – один із найбільших виробників цукру в ЄС, де регулювання ринку цукру здійснюється з дотриманням загальноєвропейських правил, а саме: гарантованої ціни на обмежену кількість продукції, що надходить на ринок. А також за принципом колективного фінансування витрат, пов'язаних із реалізацією цукру, за допомогою платежів, що надходять від цукрових заводів та фермерських господарств. Цукрові буряки вирощують господарства на площах від 40 до 400 га. Завдяки регулюванню ринку цукру, вирощування цукрових буряків є прибутковим бізнесом [16].

Французькі буряківники об'єднані у 15 регіональних синдикатів, які у свою чергу входять до складу Національної конфедерації фермерів-буряківників. Зв'язки із синдикатом цукровиків підтримуються через постійно діючі змішані комісії. Національний синдикат буряківників Франції входить в інтернаціональну організацію буряківників Європи. Основна мета його діяльності – захист економічних, правових інтересів виробників цукру, ведення переговорів із державними організаціями і буряківниками [17].

Організація, що виконує рішення уряду Франції та ЄС із питань функціонування цукрової галузі, це фонд регулювання ринку цукру. Фонд одержує внески від цукрових заводів, а при необхідності реконструкції чи інших цілей виплачує кошти заводам. Кожного тижня фонд проводить торги, учасники-виробники цукру вносять свої пропозиції щодо можливої кількості цукру на експорт і бажаний розмір компенсації. Ці дані фонд передає в комітет управління цукровим рин-

ком ЄС, який визначає суму компенсації. Експортери, які подали заявки з нижчою сумою компенсації, одержують сертифікат на експорт. Фонд регулювання ринку цукру збирає, аналізує й оприлюднює дані щодо виробництва, споживання, торгівлі цукром у Франції.

Отже, в цілому державне регулювання повинно бути відкритим і зрозумілим для учасників ринку. Для підвищення конкурентоспроможності цукрової галузі має бути передбачено опрацювання економічно обґрунтованих механізмів відновлення збалансованих обсягів виробництва цукру відповідно до попиту на цей продукт. На сучасному етапі розвитку цукробурякової галузі України найважливішим аспектом забезпечення ефективного функціонування ринку цукру є вдосконалення системи державного регулювання з використанням світового досвіду.

Висновки. Аналіз державного регулювання ринку цукру показує, що складна ситуація на ньому значною мірою є наслідком проблем, сформованих на законодавчому та адміністративному рівнях. Проаналізувавши досвід державного регулювання ринку цукру, бачимо, що більшість країн світу, які його виробляють, вживають заходів протекціоністської політики прямими й непрямими методами регулювання економіки, здійснюють регулювання внутрішнього ринку через квоти та гарантування цін на цукор і сировину. Законодавче регулювання ринку цукру в Україні передбачає використання інструментарію, подібного до країн ЄС, що сприяють збалансуванню попиту та пропозиції, ефективність якого підтверджує світова практика. Цукрова галузь у країнах Європи захищена інструментами тарифного й нетарифного регулювання і майже всі держави підтримують національних товаровиробників через установа митних обмежень. Саме досвід країн Європейського Союзу у регулюванні ринку цукру може бути дуже важливим у процесі реформування цукробурякової галузі України.

Список використаних джерел

1. Заец А.С. Методологические проблемы создания регулируемого рынка сахара / А. С. Заец // Хранение и переработка сельхозсырья. – 1999. – №2. – С. 7–11.
2. Про результативність і доцільність квотування ринку цукру в Україні / М. Ю. Коденська, Л. М. Пархоменко // Цукор України. – 2012. – №6-7. – С. 42–46.

3. Цукробурякове виробництво України: проблеми відродження, перспективи розвитку / Саблук П.Т., Коденська М.Ю., Власов В.І. та ін.; за ред. П.Т. Саблука, М.Ю. Коденської. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2007. – 390 с.
4. Шпичак О. Методи регулювання ринку цукру в Україні / О. Шпичак // Вісник аграрної науки. – 2002. – № 8. – С. 76–78.
5. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру: Закон України від 17 червня 1999 р. // Відом. Верхов. Ради України (ВВР). – 1999. – № 32. – С.158 (із змінами, внесеними згідно із Законом №762-IV 9762-15) від 15.05.2003. – Відом. Верхов. Ради України (ВВР). – 2003. – № 30. – С. 247.
6. Граничні розміри квоти „А” визначаються щорічно Кабінетом Міністрів України. Обсяги виробництва цукру в межах квоти „А” мають розподілятися на конкурсних засадах між цукровими заводами органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. Розподіл обсягів виробництва цукру в межах квоти „А” здійснюється не пізніше 1 січня поточного року.
7. *Walter-Jørgensen A.* Reform af EU's sukkerpolitik – konsekvenser for EU og udviklingslandene / A.Walter-Jørgensen, H.G. Jensen, S.E. Frandsen. – Danish Research Institute of Food Economics (FOI) . – Rapport nr. 126. – 2001. – 82 p
8. *Harris Simon, Swinbank Alan and Wilkkinson Guy.* The food and farm polities of the European Community / Simon Harris, Alan Swinbank, Guy Wilkkinson. – British Sugar review. – 2010, 50(4). – P. 11-15.
9. *Sturgess I.M.* The EU Sugar Beet Regime: Prospects for Reform / I.M.Sturgess // Paper presented to the Agricultural Economics Society Annual Conference. – Cambridge. – 2005. – 45 p.
10. *Asher M.J.C.* Research to contain beet rthizomania in the UK. Monograph / M.J.C. Asher, C.M. Henry. – №54. – 2009. – 21 p.
11. *Frandsen S.E.* Modelling the EU sugar policy – a study of policy reform scenarios / S.E. Frandsen, H.G. Jensen, W. Yu, A. Walter-Jorgensen. – Danish Research Institute of Food Economics (FOI). – 13/2009. – 21 p.
12. EU Formally Adopts Radical Sugar Reform // The Sugarbeet Grower. — 2010. — March. — P. 14.
13. *Фурса А.В.* Реформа ринку цукру в ЄС / А. В. Фурса // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 143–148.
14. Звіт про науково-дослідну роботу „Розробка комплексної державної програми розвитку цукробурякової галузі України на період до 2015 року” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sugarua.com/ua/40/lists/134>.
15. Політика України у сфері сільського господарства, біоенергетики та харчової промисловості – дослідження, висновки та рекомендації ; за ред. Х. Штубенхоффа, В. Мовчан, І. Бураковського]. – К.: Видавничий дім „АДЕФ – Україна”, 2009. – 384 с.
16. *Михайлов Ю.* Цукрова промисловість Франції: реформа без істерії / Ю. Михайлов // Пропозиція – 2008. – № 5. – С. 18–19.
17. *Осика С.Г.* Світова організація торгівлі / С.Г. Осика, В. Т. Пятницький; 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: К.Т.С., 2005. – 514 с.

Стаття надійшла до редакції 2.11.2015 р.

* * *

Новини АПК

Україна нарощує експорт агропродукції до країн Азії

Україна активно нарощує експорт агропродукції до країн Азії – на 7,8% порівняно з аналогічним періодом минулого року. В цілому географічна структура показує експортну переорієнтацію до країн Азії (частка експорту – майже 47%) та збереження основних позицій у торгівлі з країнами ЄС (частка – 26,4%). Про це повідомив Перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Ярослав Краснопольський під час Години запитань до Уряду у Верховній Раді України 27 листопада 2015 року.

«До десятки країн – найбільших імпортерів української сільськогосподарської продукції, увійшли: Китай, Індія, Єгипет, Іспанія, Туреччина, Нідерланди, Італія, Саудівська Аравія, Іран та Польща. За десять місяців 2015 року до цих країн було експортовано продукції на 6 млрд дол. США, що становить 51,1% загального експорту сільськогосподарської продукції», – розповів Перший заступник Міністра.

Водночас ведеться робота з відкриття нових ринків збуту та розширення експортних видів продукції. «Зокрема відзначається зростання експорту по деяких товарних позиціях до країн ЄС, Азії, Близького Сходу та Африки. Для вітчизняних підприємств-виробників яєць було відкрито ринок Ізраїлю, відновлено експорт м'яса та м'ясних продуктів до Молдови, Вірменії, Узбекистану, Киргизії, молочної продукції – до Казахстану та Китаю», – зазначив Ярослав Краснопольський.

Прес-служба Мінагрополітики України